

SLOUP NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE V OLOMOUCI (2000)

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Sloup Nejsvětější Trojice se nachází v srdci historického centra Olomouce na střední Moravě v České republice. Tento pamětní sloup je nejhodnotnějším dílem středoevropského moravského baroka, které se vyvinulo v 18. století. Sloup má vysokou symbolickou hodnotu a je příkladem zbožnosti a hrdosti obyvatel města, jemuž vděčí za svůj vznik. Sloup je navíc mimořádnou ukázkou tohoto typu pamětního sloupu, charakteristického pro střední Evropu v období baroka. Z hlediska formy jde bezpochyby o nejoriginálnější dílo jeho autora, Václava Rendera, jehož ohromující podnět, doprovázený velkorysou finanční podporou, umožnil vznik této monumentální stavby.

Hlavní motiv díla spočívá v oslavě církve a víry, která se mimořádným způsobem prolíná s dílem monumentálního umění, jež snoubí architektonické a urbanistické řešení s propracovanou sochařskou výzdobou. Monument, který je postavený v typickém místním slohu, známém jako olomoucké baroko, se zvedá do výše 32,2 m a má kruhový půdorys o průměru 17 m.

Sloup je zdoben množstvím vysoce kvalitních soch s náboženskou tematikou, které jsou dílem vynikajícího moravského sochaře Ondřeje Zahnera a dalších moravských umělců (mj. zlatníka Šimona Forstnera). Z hlediska svých monumentálních rozměrů, mimořádně bohaté sochařské výzdoby a celkového uměleckého ztvárnění nemá olomoucký sloup Nejsvětější Trojice obdoby v žádném jiném městě. Výjimečnost sloupu Nejsvětější Trojice ještě umocňuje zabudování kaple přímo v patě sloupu a kombinace použitých materiálů.

Kritérium (i): Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci je jedním z nejpozoruhodnějších příkladů vrcholného barokního uměleckého projevu ve střední Evropě.

Kritérium (iv): Sloup Nejsvětější Trojice představuje jedinečné zhmotnění náboženské víry ve střední Evropě v období baroka, čehož je tato olomoucká památka nejvýraznějším projevem.

Integrita

Všechny klíčové prvky, které jsou nositeli výjimečné světové hodnoty statku, se nacházejí uvnitř jeho hranic, které jsou shodné se samotnou památkou. Vizuální integrita statku není ohrožena, protože jeho nárazníková zóna je totožná s rozsáhlou městskou památkovou rezervací, která požívá zvláštní ochrany jako chráněné památkové území. Jeho urbanistická struktura je stabilní a žádná změna, která by mohla ohrozit integritu statku světového dědictví, není plánována.

Autenticita

Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci má vysokou míru autenticity. Jeho současná forma a vzhled věrně odpovídají původnímu návrhu a od doby vzniku neprošla žádnými změnami. Povědomí o jedinečnosti sloupu již od svého vzniku vzbuzuje respekt představitelů města, obyvatel i návštěvníků.

Pravidelné restaurátorské i konzervační práce na památce byly prováděny po více než dvě století, i když se převážně omezovaly na drobné opravy a zlacení. Pro všechny takové zásahy bylo vždy hlavním kritériem zachování autenticity. Pouze jedna socha byla v minulosti nahrazena přesnou replikou provedenou v kameni; šlo o sochu světlohoše, jenž se nacházel ve spodní části sloupu a který byl poškozen v bojích na konci druhé světové války. V letech 1999 a 2001 proběhlo komplexní restaurování pod pečlivým dohledem orgánů odpovědných za státní památkovou péči. Pro

potenciální kompenzaci jakýchkoliv ztrát autenticity v důsledku přirozené degradace materiálu památky jsou přijímána preventivní ochranná opatření.

Podmínky ochrany a správy

Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci je předmětem ochrany podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto zákona je národní kulturní památkou, a proto podle českých zákonů požívá nejvyššího stupně právní ochrany. Historické jádro města, prohlášené za městskou památkovou rezervaci, je rozsahem totožné s nárazníkovou zónou statku.

Finanční nástroje na ochranu statku zahrnují především grantové a dotační tituly financované z programů Ministerstva kultury, které se zaměřují na zachování, údržbu a ochranu nemovitého kulturního dědictví, a rovněž finanční prostředky přidělované z veřejných zdrojů.

Město Olomouc je vlastníkem a správcem sloupu Nejsvětější Trojice a zajišťuje jeho údržbu a ochranu. Statek má Management Plan, který je pravidelně aktualizován. Existuje také Územní plán města Olomouce a podrobný Regulační plán městské památkové rezervace Olomouc, tedy nárazníkové zóny. Tyto dokumenty obsahují zvláštní ustanovení pro ochranu a zlepšení historických hodnot města, s důrazem na důležitost zachování otevřeného prostranství kolem památky světového dědictví.

Od doby zápisu statku na Seznam světového dědictví se na vnitrostátní úrovni připravují roční monitorovací zprávy, které slouží správci statku, Ministerstvu kultury, Národnímu památkovému ústavu a ostatním subjektům podílejícím se na výkonu správy statku.